
KENYA NATIONAL EXAMINATION COUNCIL
REVISION MOCK EXAMS 2016
TOP NATIONAL SCHOOLS

SACHO HIGH SCHOOL
KISWAHILI
KARATASI YA 2
MWONGOZO WA KUSAHIHISHA

SCHOOLS NET KENYA
Osiligi House, Opposite KCB, Ground Floor
Off Magadi Road, Ongata Rongai | Tel: 0711 88 22 27
E-mail: infosnkenya@gmail.com | Website: www.schoolsnetkenya.com

**SACHO HIGH SCHOOL KCSE TRIAL AND
PRACTICE EXAM 2016**

102/2

Karatasi ya 2

Mwongozo wa kusahihisha

UFAHAMU (ALAMA 15)

Soma kifungu kifuatacho kasha ujibu maswali.

- (a) Taja kigezo muhimu cha kuzungumzia mahusiano. (al 1)
Kipindi cha mahusiano yenyewe.
- (b) Eleza imani ya watu kuhusu uhusiano baina ya jamaa. (al 1)
Ni uhusiano wa kudumu / huchukua muda mrefu / uhusiano wa kipindi kirefu / ni wa milele / huanzia utotoni hadi utu uzima
- (c) Fafanua athari ya teknolojia kwenye mahusiano ya watu. (al 2)
Huwezasha watu au jamaa wako mbali kuwasiliana au hudumisha uhusiano wa kijamii.
- (d) Eleza sababu nne kuu za kuharibika kwa mahusiano katika maisha ya leo. (al 4)
(i) Talaka – huvunja uhusiano baina ya mke na mume
(ii) Ubadilishaji wa kazi
(iii) Mifumo ya kimataifa na kisiasa
(iv) Mabadiliko ya maisha ya mjini
(v) Uhamaji
(vi) Kufutwa kazi (zozote $4 \times 1 = 4$)
- (e) Taja sifa kuu ya mahusiano ya muda mfupi. (al 2)
Hatuwaliwa na uhusiano wa chembechembe.
- (f) Je, kifungu hiki kina ujumbe gani mkuu? (al 2)
Mahusiano katika jamii / aina za mahusiano katika jamii.
- (g) Eleza maana ya maneno yafutayo kama yalivyotumiwa katika kifungu. (al 3)
(i) inasigana – inapiganan / inakizana / inatofautiana / inahitilafiana
(ii) yameghoshi - yamejaa / jamebeba / yamesheheni / yamerundika
(iii) vighairi kinyume / vinyume / tofauti

UFUPISHO (ALAMA 15)

- (a) Bila kubadilisha maana, fupisha aya tatu za kwanza. (maneno 65 – 75) (al 10, 2 za utiririko)**

Matayarisho

- a) Ujambazi wa kimataifa umewasumbua walimwengu
b) Serikali nyingi zimejitolea kupambana na janga hili
c) Fanaka haijapatikana
d) Tatizo kubwa ni jelezi la dhana ya ujambazi wa kimataifa
e) Tatizo jingine ni kiburi cha mataifa makubwa kuona hayawezi. Kufikwa na ujambazi.
f) Kwao ujambazi unaofaa kukabiliwa ni wa dawa za kulevya
g) Unasababishwa na vinyang'arika kutoka ulimwengu wa tatu
h) Vinyang'arika hizi ni sharti vifangiliwe ili ustaarabu udumishwe.
i) Watakaburi hawa wanaamini kuwa ujambazi ni wa watu washenzi katika mchi zisizoendelea.
(zozote $7 \times 1 = 7$, utiririko 1) = alama 8
- (b) Ukizingatia aya tatu za mwisho, fafanua fikira za watu na mambo yote yaliyotokea baada ya Septemba tarehe 11, 2001. (maneno 65 – 75) (al 10, 2 za utiririko)**
- Matayarisho**
- (a) Wamarekaru walishtuka na kumaka kuwa taifa lolote au mtu yeyote angethubutu kuwashambulia

- (b) Hakuna aliyeamini kuwa marekani ingeweza kushambuliwa
- (c) Huzuni ilitanda ulimwenguni kote
- (d) Marekani ulipiza kisasi kwa kuwaunguza waliokuwemo na wasiokuwemo kwa mahomu Afghanistan
- (e) Wengi duniani walisherehekea
- (f) Tafsiri ya shambulizi hili ilizorota
- (g) Wengi walidhani kuwa ulikuwa mwanzo wa vita vya waislamu dhidi ya wakristo.
- (h) Waislamu wote walishukiwa kimakosa kuwa ni majambazi.

Zozote $6 \times 1 = 6$

Utiririko $\frac{1}{7}$

MATUMIZI YA LUGHA (ALAMA 40)

- (a) Silabi ni nini? (al 2)
Pigo kamili la sauti katika neno
- (b) Tenga silabi katika maneno yafuatayo kisha uandike aina yake. (al 2)
 (i) igwa
i-gwa
 (ii) Oa
o-a Dhihirisha panapotiwa shadda katika maneno yafuatayo. (al 2)
 (i) Galaga'la
 (ii) Tekete'za
- (c) Bainisha nomino katika sentensi zifuatazo kisha utaje aina zake. (al 2)
 (i) Uhubiri wa mama huyu una mvuto mkubwa
Uhubiri- dhahaniaMama-kawaida. Mvuto-dhahania
 (ii) Kabati hili limevamiwa na wadudu wengi waharibifu.
 Kabati – kawaida Wadudu – kawaida Eleza matumizi ya kihusishi kwa katika sentensi ifuatayo.
 (al 2)
 Tahadhari huandikwa kwa hati nzito.
 Jinsi – au chombo/kitumizi
- (d) Tenga viambishi na mzizi katika neno lifuatalo. (al 2)
 Siji.
 Si-j-i
- (e) Unda nomino kutokana na kivumishi kifatacho. (al 1)
 Tepetevu
Utepetevu.....Pigia mstari na kuainisha kirai katika sentensi ifuatayo. (al 2)
Haifai kujenga karibu na nyaya za umeme RT
 ...Karibu na –RN ...Nyaya za umeme RN
- (f) Bainisha shamirisho kitondo katika sentensi ifuatayo. (al 2)
 Mzalendo amemwandikia mhariri barua.
 Barua-shamirisho kipoziMhariri- shamirisho kitondo
- (g) Eleza kama sentensi ifuatayo ni sahili, ambatano ama changamano. (al 2)
 Tulipewa ratiba ya shughuli hiyo lakini hatukuitia maanani
 Ambatano: zaidi ya wazo moja
- (h) Bainisha vishazi huru na vishazi tegemezi katika sentensi ifuatayo. (al 2)
 Simu tamba ambayo ameninunulia imenirahisishia mawasiliano
 ambayo ameninunulia-kishazi tegemezi
 Simu tamba imenirahisishia mawasiliano-kishazi huru.
- (i) Kanusha sentensi ifuatayo. (al 2)
 Ninamtarajia mpwa wangu awasili leo
 Simtarajii mpwa wangu awasili leo.
- (j) Andika katika wingi. (al 2)
 Huzuni aliyokuwa nayo yatima huyu ilinitia kite na imani.

Huzuni waliyokuwa nayo mayatima hawa ilitutia kite na imani.

- (k) Andika kinyume cha neno lililopigwa mstari. (al 1)
Mhalifu huyu alitunga mimba
Mhalifu huyu alitungua mimba.
- (l) Bainisha matumizi ya KI katika sentensi ifautayo. (al 1)
Jua limekuwa likiwaka tangu Januari
Hali ya kuendelea.
- (m) Bainisha matumizi ya ka katika sentensi ifuatayo: (al 1)
Sungura alifika nyumbani akamsalimu mkewe, akafululiza msalani akaoga
Ka- mfululizo wa vitendo/utokeaji wa vitendo vingi kwa wakati mmoja.
- (n) Akifisha sentensi hii: (al 2)
Mmea wa pareto ni muhimu mno nchini akasema afisa wa kilimo
“Mmea wa pareto ni muhimu mno nchini,” akasema afisa wa kilimo.
- (o) Badilisha katika usemi wa taarifa: (al 2)
“Tutakusaidia ikiwa utashirikiana nasi,” afisa wa usalama akasema.
Afisa wa usalama alisema kuwawangemsaidia ikiwa angeshirikiana nao.
- (p) Andika katika ukubwa ukizingatia neno lililopigwa mstari. (al 1)
Aliyerembesha uso kwa poda.
Aliyerembesha juso kwa poda.
- (q) Bainisha maana mbalimbali za sentensi ifuatayo: (al 3)
Mwalimu amempigia wanafunzi simu
i) Ametumia simu kama chombo kumpiga mwalimu.
ii) Amepiga simu kwa niaba ya mwanafunzi.
iii) Amempiga kwa sababu ya simu.
- (r) Silabi mwambatano ni nini? (al 1)
Ni silabi ambayo ina muundo wa zaidi ya konsonanti moja
- (s) Tunga sentensi moja udhihirishe maana mbili za neno hili: Rudi (al 1)
Rudi – adhibu mwana
Rudi – Rejea
- (t) Pigia mstari vivumishi katika sentensi ifuatayo kisha uandike aina yake. (al 2)
Bibi huyu ni mpole uso wake wenye haya huuinamisha kila mara.
Huyu – Kivumishi kiashiria.
Wake – kivumishi kimilikishi.
Wenye – Kivumishi cha pekee.

ISIMU JAMII

Maenezi ya Kiswahili Afrika Mashariki punde baada ya uhuru yalikuwa na chagamoto tele. Fafanua zozote tano. (al 10)

- (a) Uhaba mkubwa wa wataalamu wa Kiswahili
(b) Athari kutoka kwa lugha ya kwanza.
(c) Watu kuchangamka lugha nyinginezo ka vile kiingereza, kijerumani.
(d) Imani potovu – lugha ya Kiswahili ni duni
(e) Uhaba wa walimu wa Kiswahili.
(f) Uhaba wa vitabu vya Kiswahili.
(g) Kutokuwepo kwa sera ya lugha kutoka kwa baadhi ya serikali za mataifa ya Afrika mashariki.
(h) Uhaba wa pesa za kutafikia
(i) Nchi za Afrika za kukuza na kuendeleza Kiswahili

Zozotte 5 x 2 = 10

Lazima afafanue.

